

Drafting

ako nevyhnutný skill analytika

Martin Haluš a Libor Melioris

Prečo riešime drafting

- Chceme, aby naši chleboďarcovia rozumeli tomu, čo sa deje
- Chceme **zvýšiť čítanosť** a **maximalizovať dopad** našich **výstupov** (interných aj externých)
- Naše publikum tvorí vedenie, novinári, policy makeri, akademici, ľudia z tretieho sektora a iná odborná verejnosť
- IFP každoročne publikuje
 - stovky interných podkladov
 - 20-30 komentárov (0,9 komentára na človeka) a 1-2 analýzy
 - minimálne 100 fb postov (v priemere každý číta 2000)

Iná forma, iný jazyk

- Forma podmieňuje jazyk a štýl:
 1. FB post
 2. Policy brief - podklad
 3. Komentár
 4. Manuál
 5. Analýza
- Čím nižšie, tým obširnejšie, kvetnatejšie, rigoróznejšie

Zásady drafterky/a

Ako štrukturovať
text

- Krátky a zmysluplný nadpis
- Text začínaj závermi
- Predaj sa prvou vetou odstavca
- Čítaj po sebe

Ako draftovať

- Menej je viac
- Na Slovensku po slovensky
- Čísla nie sú príčinou ale následkom
- Neopisuj grafy

Krátky a zmysluplný nadpis

- Nie opisný a bez zbytočných slov
 - *analýza trhu práce, odporúčania pre zníženie nezamestnanosti, prehľad štrukturálnych indikátorov*
- Kto je čitateľ? (fb post vs. analýza)
 - vecný – *Drahé plienky a lacné obvazy, Pridrahá elektrina*
 - vtipný/zaujímavý - *Dobrá rada nad zlato, Zrno od pliev*
- Podnadpis je nutný pri vtipných catchy nadpisoch

Text začínaj závermi (štruktúra)

- **Otočená pyramída** (skôr pre komentáre, podklady) uvádza hlavné závery a zistenia na začiatku
 - *Štúdia skúma efektívnosť slovenského zdravotníctva...*
 - *Výsledky zdravotníctva sa po zohľadnení viacerých významných faktorov prepadli na dno OECD*
- **Problém – príčina – riešenie** (skôr pre analýzy)
 - Najprv prezentovať problém na zachytenie záujmu následne vysvetliť príčiny a riešenia
- Nie chronologický štýl
 - Len pri vysvetľovaní historického kontextu, resp. detailoch

Predaj sa prvou vetou odstavca

- Prvá veta (opening sentence) by mala obsahovať kľúčové zistenia a detaily, ktoré inšpirujú k čítaniu celého odstavca.
 - *Okrem regulácie cien liekov na Slovensku existujú aj pravidlá pre maximálne ceny zdravotníckych pomôcok ...*
 - *Oproti súčasným cenám možno usporiť na výdavkoch verejného zdravotného poistenia 7 až 20 mil. eur.*
- Odstavec má obsahovať len jednu myšlienku

Menej je viac

- Používaj krátke vety, kondenzuj text
 - Dobrá priemerná veta má do 20 slov. Veľa krátkych viet za sebou sa tiež dobre nečíta, preto treba variovať.
- Zbav sa zbytočných slov
 - Čas cesty potrebný na cestu z okresných miest k najbližšej diaľnici koreluje s nezamestnanosťou v okrese.
 - Okresné mestá blízko diaľnic vykazujú nižšiu nezamestnanosť.
- Vyhni sa frázam a barličkám
 - Je to o tom, možno konštatovať, v podstate, teoreticky, síce, kvázi

Menej je viac (2)

- Podmieňovacie spôsoby unavujú a vytvárajú priestor pre zbytočné otázky:
 - Podľa našich prepočtov by vplyvom pozorovaného poklesu mohlo dôjsť k prenosu na úrovni...
 - Odhadujeme, že lepší výber DPH zvýši výnos o x-mld. v budúcom roku

Čítaj po sebe

- Dobrý text sa nedá napísať na prvé sedenie.
- Pri druhom a treťom pohľade rozmýšľaj ako rovnakú myšlienku vyjadriť jednoduchšie, menej slovami.
- Niektoré vety možno celé vyhodiť.

Na Slovensku po slovensky

- Chápeme, že si chytrý a slovenčina je úbohý jazyk, ale daj jej šancu
- Ak máš rád cudzie slová
 - Obligátny, esenciálny, imanentne, elokventný, konzekventný
- skús pohľadať slovenské synonymá
 - Nevyhnutný, základný, vlastný, veľavravný, dôsledný
- Make Štúr proud - Jazykovedný ústav Ľ. Štúra –
 - 5 % nie 5%, prvýkrát nie prvý krát, dostať nie obdržať

Čísla nie sú príčinou ale následkom

- Číslom príčinu nepopíšeš
 - Pokles inflácie k úrovni 0,1 % spôsobil prepad regulovaných cien o 3,4 %. Plyn poklesol až o 6,8 %
 - K rastu ekonomiky eurozóny prispieva najmä pokles cien ropy o 65 % a prijatie programu QE v mesačnom objeme 80 mld. eur.
 - Pokles cenovej hladiny zaznamenaný v prvom kvartáli vyplýval najmä zo zlacnenia plynu a poklesu cien pohonných hmôt.
 - Nálada v európskej ekonomike sa zlepšila hlavne vplyvom dočasných faktorov

I Neopisuj grafy

- Odstavec nemá byť o tom, čo sa dá vyčítať z grafu:
 - V januári dosiahla hodnotu 3,4 % a v ďalších mesiacoch potom klesala až k úrovni 0,4 %. Od júna začala opäť rásť a v decembri dosiahla hodnotu 4 %.
- Odstavec popisuje fundamenty a graf je len numerickou artikuláciou:
 - ECB v polovici marca spustila dlho očakávaný program kvantitatívneho uvoľňovania (QE). Ten znížil výnosy... Vypuknutie dlhovej krízy v Grécku tento trend zvrátilo. V druhej polovici roka preto výnosy vládnych dlhopisov atakovali pokrízové maximá. A k tomu graf (so šípkami QE a vypuknutie krízy).

Možné zdroje

- [OECD Style guide](#)
- The Economist štýl
- .. nie nutne staré výstupy IFP ;)